

TMMOB 5. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınların sorunlarını dile getirerek bunlara yönelik çözümlerini sunmayı amaçlayan ve TMMOB 44. Dönem Olağan Genel Kurulu'nca yapılması karar altına alınan TMMOB 5. Kadın Kurultayı Ankara'da 25-26 Kasım 2017 tarihinde İMO Teoman Öztürk Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Kurultaya mimar, mühendis, şehir plancıları olmak üzere toplam 350 kadın delege katılmıştır.

Kurultay öncesinde Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Mersin, Trabzon, Zonguldak olmak üzere toplam 11 İKK'da yapılan Yerel Kurultaylarda belirlenen konu başlıkları çerçevesinde gerçekleştirilen ve yerel

kurultay sonuçları ile beslenen Kurultayımızın, "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma" gününde başlatılması ayrı bir anlam taşımaktadır.

"Olağan" dönemde biz kadınların yaşadığı zulüm, baskı ve eşitsizlik "olağanüstü" dönemde daha da arttığı gerçeğinden hareketle, 20 Temmuz 2016'da başlayan ve bir yılı aşkın süredir kesintisiz devam eden "OHAL" koşullarında; "OHAL de Kadınız" temasıyla gerçekleştirilen Kurultayımızdaki ana başlıklar;

- TMMOB'de Kadın Örgütlenmesi,

- Kamu Kurumları ve Özel Kuruluşlarda, Yer Altı, Arazi, Şantiye, Fabrika, Ofis vb İşyerlerinde Çalışan MMŞP Kadınların Çalışma Yaşamında Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri,

- Eğitimde Cinsiyetçilik,

- Olağanüstü Hal Koşulları, Kanun Hükmünde Kararnameler İle Yapılan Düzenlemeler ve İşten Atmalar, Anayasa Değişikliği, Savaş Koşulları, Zorunlu Göç vb. Güncel Siyasal Gelişmelerin TMMOB Örgütlülüğüne ve Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı Kadınlara Yansımaları,

olarak belirlenmiştir.

TMMOB’lu kadınlar, aşağıdaki tespitlerini kamuoyu ile paylaşmayı önemsemektedir:

Siyasi iktidar, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen ve yaklaşık 1,5 yıldır sürekli olarak uzatılan OHAL uygulamasını muhalif kesimlerin aleyhine fırsata çevirmiş durumdadır. Sınırlı bir süreyle ve belirli amaçlar için ilan edilmesi ve sadece bu dönemle sınırlı olabilecek düzenlemeler getirmesi gereken OHAL ile bütün bir geleceğimiz şekillendirilmektedir. Parlamento işlevsiz kılınmış, anayasa askıya alınmış, KHK’lar ile yapılan düzenlemelerle yüzde 25’i kadın olmak üzere yaklaşık 100 binin üzerinde kamu emekçisi hukuksuz biçimde işinden atılmış, yüzlerce basın yayın organı kapatılmış, çok sayıda derneğin faaliyetleri durdurulmuş, kurum yöneticilerine de kamu görevinden çıkarma yetkisi verilmiş, emekçilerin kaderi tamamen bir kişinin iki dudağı arasına terkedilmiştir.

OHAL döneminde çıkarılan KHK’lar ile kazanılmış haklar gasp edilmiş, sosyal devlet anlayışından uzaklaşmış, iş güvencesinin ve sosyal güvenlik hakkının ortadan kaldırılmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Başta kadınlar olmak üzere, çalışanlar işten

çıkartılmakta ya da ücret kesintilerine, güvencesiz ve esnek çalışmaya, taşeronlaşmaya, kreşlerinin kapatılmasına, servislerinin kaldırılmasına razı edilmek istenmektedir. Çalışanlar yandaş sendikalara üye olmaya zorlanarak çalışma yaşamında iktidarın politikalarının güçlenmesi sağlanmaktadır. Tüm bu olumsuzluklardan kadınlara düşen pay daha ağır olmaktadır. Kadınlar, toplumsal cinsiyetçi işbölümüne maruz kalmakta ve daha düşük ücretle çalıştırılmaktadırlar.

Şu ana kadar, hukuksuz ve keyfi biçimde görevlerinden ihraç edilenlerin arasında, içlerinde Birliğimize bağlı odaların şube yöneticilerinin de bulunduğu, üç binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısının yaklaşık yüzde 10’unu da kadınlar oluşturmaktadır. Yine mühendislik fakültelerinden ihraç edilen 683 akademisyenin 70’i mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlardır. İhraç edilenlerin büyük bir çoğunluğu kendi meslek alanları dışında çalışmak zorunda bırakılmışlardır.

Artan yoksulluk, işsizlik ve iktidarın uyguladığı sosyal politikalar toplumda şiddet eğilimini ve aile içi şiddeti de artırmaktadır. Şiddete en fazla kadınlar ve çocuklar maruz kalmakta, hemen her gün bir kadın öldürülmektedir. Buna karşılık verilen cezalar yetersiz kalmakta ya da ceza uygulanmamakta kadına yönelik şiddet devlet eliyle meşrulaştırılmaktadır.

İktidar her dönemde olduğu gibi eğitim sistemini kullanarak toplumun yeniden şekillendirmeyi ve kendi varlığını sürdürebilmek adına çağdaş bilimsel laik yaklaşımlardan vazgeçerek sorgulamayan, itaatkar ve kanaatkar nesiller yetiştirmeyi hedeflemektedir. Eğitim sisteminde 4+4+4 düzenlemesi ile kız çocuklarını eğitimden uzaklaştıran cinsiyetçi yaklaşımını OHAL sürecinde pekiştirmiş, Milli Eğitim Bakanlığı’nın yandaş vakıflarla yaptığı protokollerle de müfredatta ve ders kitaplarında açık bir şekilde yer vermiştir.

OHAL çok daha erkek ve heteroseksist yapısıyla, tahakküm mekanizmalarını kadın üzerinden gerçekleştirmeye devam etmektedir. 8 Mart eylemlerinin, onur yürüyüşlerinin engellenmesi, cezaevlerine konulan kitap yasakları, kadın öğrencilerin işkence ile gözaltına alınması, gözaltında şiddet ve işkence; KHK'lar ile, kıyafetlerimize, sokaklarımıza ve siyasi irademize getirilen engeller ve yasaklar ile sivil ölüme mahkûm edilip evlere kapatılmaya, yaşamlarımız tahakküm altına alınmaya çalışılmakta; "olağanüstü" koşullar kadınlar üzerindeki baskının ağırlığını şiddetle hissettirmektedir.

OHAL koşullarında siyasi iktidarın toplumsal barış, eşitlik ve özgürlük içerisinde yaşama olanaklarımızı yok eden uygulamaları ile birlikte LGBTİ+ bireylere ve örgütlere karşı nefret söylemleri, homofobik ve transfobik söylemler muhafazakâr ve militarist bir şiddet ortamının pekişmesiyle birlikte daha da çoğalmıştır. KHK'larla, hukuki yolların kapalı olduğu bu dönemde LGBTİ kamu çalışanlarına yönelik tehditler ve hedef göstermeler artmıştır.

OHAL sürecinde katlanarak artan doğa talanı ile yaşam alanlarının ranta açılması ve özellikle ormanların, derelerin, tarım alanlarının vasfını yitirmesi ile giderek kırsal etkinliğinin yok olmasından en fazla kadınlar etkilenmektedir. Özellikle kırsal etkinlikteki kadın emeği boşa düşmekte ve kadınlar güvencesizliğe daha çok itilmektedir.

OHAL sürecinde demokratik seçimlerle göreve gelen çok sayıda seçilmiş ve muhalif kesimler başta Kürt halkının yaşadığı kentler olmak üzere KHK'larla görevlerinden alınmış, yerlerine kayyum atanarak halkın iradesi yok sayılmıştır. Milletvekilleri, belediye başkanları, insan hakları savunucuları tutuklanmış, kayyum atanan belediyelerde eş temsiliyet ortadan kaldırılmıştır. Bu belediyelerin bünyesinde kurulan kadın

dayanışma evleri ve kadın merkezleri kapatılmış veya işlevsiz hale getirilmiştir.

Bu minvalde, tüm yöneticileri seçimle gelen TMMOB'ye bağlı Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu da mahkeme kararıyla görevinden alınarak TMMOB'nin bilimden, hukuktan, emekten yana muhalif yapısına yönelik bir saldırı gerçekleştirilmiştir.

İktidarın savaş politikalarıyla yerle bir edilen kentlerde yürüttüğü mekânsal ve toplumsal müdahale; kent kültürünü ve dayanışmasını ortadan kaldırmaya, kentsel ve toplumsal hafızayı yok edip yeniden şekillendirmeye, mimari dokusunu ve özgünlüğünü yok etmeye, özellikle kırsal demografik yapıyı değiştirmeye, acele kamulaştırma ile de bölge halkını mülksüzleştirmeye yöneliktir. Bu politikaların sonucunda yaşatılan zorla yerinden etme ve göç süreçlerinden en çok etkilenenler yine, yaşam alanları elinden alınarak yeni bir yaşama mahkum edilen, kadınlar ve çocuklar olmaktadır. Yine savaş politikalarının bir sonucu olarak, adeta yaşam hakları ellerinden alınan, göçle gelen mülteci kadınların yaşadığı taciz, tecavüz, yoksulluk da katlanarak devam etmektedir. Bu durum görmezden gelinerek çoğu zaman basında bile yer bulamamaktadır.

Başta yaşam hakkı olmak üzere, düşünce ve ifade özgürlüğü, grev, demokratik protesto, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, bilgiye erişim gibi temel haklarımız OHAL bahanesiyle antidemokratik bir şekilde engellenmektedir.

TMMOB üyesi kadınların sorunları, toplumdaki diğer emekçi kesimlerin ve kadınların sorunlarından ayrılmaz bir bütündür. Mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar da giderek daha fazla hak kaybına uğramakta, yasal haklarını kullanmalarının önüne engeller çıkarılmaktadır.

Toplumun bir parçası ve yansıması olarak, karma bir örgüt içerisinde mücadele etmek, bunu bir avantaja dönüştürmenin yollarını bulmak ve iç dinamiklerimizle, karma bir örgütte kadın örgütlenme modelini geliştirmek zorunluluğu ve sorumluluğumuz bulunduğu bilinciyle:

TMMOB 5. Kadın Kurultayı'nda; kadın üyelerin, TMMOB ve bağlı odalarında yönetim kurullarında ve oda organlarında daha fazla yer alarak, söz-yetki-karar mekanizmalarındaki varlıklarıyla bu mücadelenin yükseltilmesi için; mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlara ulaşarak, örgüt içerisindeki çalışmalara aktif olarak katılımlarının sağlanması için kadın örgütlenmesini güçlendirmek kararlılığı ile bir kez daha tekrarlayarak diyoruz ki;

TMMOB'nin, üyelerinin haklarını koruması ve üyelerinin örgütlenmesini teşvik etmeye yönelik çalışmalar yapması en temel görevlerindedir. TMMOB'de kadın örgütlenmesi çalışmaları dahilinde geçmiş yıllarda düzenlenen Kadın Kurultaylarında kadınların her kademe eş temsiliyetinin arttırılmasına yönelik kabul edilen eşit temsiliyet ilkesi doğrultusunda çalışmalarımızın henüz istenen aşamaya gelemediği aşıkardır. Kadınların temsiliyetine yönelik çalışmaların örgüt genelinde hayata geçirilmesinin takibine ilişkin çalışmaları hedefleyen TMMOB Kadın Çalışma Grubu 2018 yılında yapılacak TMMOB ve bağlı Odaların Genel Kurullarında bu sürecin takipçisi olacaktır.

- TMMOB Kadın Örgütlülüğünün diğer kadın örgütleri ile dayanışma ve bilgi alışverişi içerisinde olması, farklı şehirler ve meslek grupları arasında paylaşımın devamlılığının sağlanması ve beraber mücadele kanallarının oluşturulması/bu kanallara eklenmesi için TMMOB Kadın Çalışma Grubu çalışma yapar,

TMMOB'li Kadınlar;

- Kamudan hukuksuz olarak ihraç edildiği için uzun süredir açlık grevi yaparak haklarını aramaya ve seslerini duyurmaya çalışan Nuriye Gülmen ve Semih Özakça başta olmak üzere ihraç edilen kamu çalışanlarının biran önce işlerine iade edilmesi ve haklarını aramaları için yasal yollara başvurmaları konusunu destekler,

- OHAL sürecinde KHK'larla ihraç edilen kadınların; mesleki ve akademik bilgi üretiminin devamlılığı, bilginin toplumsallaşması ve özellikle kadınların toplumsal hayattan koparılarak sivil ölüme terk edilmelerinin engellenmesi için alan oluşturup, yan yana olma pratiklerini arttırarak, dayanışma ve mücadele olanaklarını geliştirici çalışmalar yapar,

- Sendikalarda, meslek örgütlerinde, üniversitelerde, tüm özel ve kamu kurum ve kuruluşlarında, kısaca hayatın her alanında mobbing ve taciz olaylarında kadının beyanının esas alınması ilkesine uygun olarak hukuki süreçlerin işletilmesi gerektiği inancıyla; TMMOB'nin hayata geçirdiği Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryası Yönergesinde tanımlanan kadının beyanının esas alınması ilkesinin uygulanmasının takipçisi olur. Kadın mühendis, mimar, şehir plancılarının karşı karşıya kaldığı taciz, mobbing, psikolojik baskı ve şiddet durumlarında mağduriyetlerin yaşanmaması için kadın meslektaş ve çalışanlarıyla dayanışma içinde olur,

- Cinsiyet ayrımcılığını körükleyen, gerici, çocuk işçi ve çocuk gelin sayısını artıran, 4+4+4 eğitim sisteminden vazgeçilerek çağdaş, laik, bilimsel ve anadilde eğitim sisteminin biran önce uygulanmasını talep eder,

- Doğanın ve kentlerin neoliberal politikaların sonucu olarak rant uğruna yok edilmesine, ekolojik sistemin tahribine karşı çıkar, toplumsal gereksinmelerin yaşanabilir çevre politikalarının

üretilecek karşılanmasını talep eder,

- KHK'larla görevinden alınan tüm seçilmişlerin görevlerine iade edilmelerini destekler,

- Savaş politikalarından en çok etkilenen kesim olan kadın ve çocukların sürgün edilmeleri yerine, savaş politikalarından vazgeçilerek savaş yerine barışı; iktidarın kentlerdeki mekansal ve toplumsal müdahalesi yerine orada yaşayan halkın kararını destekler,

TMMOB'li kadınlar olarak bir kez daha diyoruz ki;

- Yaşanan tüm bu hukuksuz süreçlerin karşısında kadınlar olarak mücadeleyi büyütecek ve her alanda eşit ve özgür yaşamın mihenk taşları olarak yer alacağız. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadına yönelik şiddet, yetersiz istihdam ve benzeri sorunlar yetmezmiş gibi bir

de "OHAL'de ihraç edilmiş / açığa alınmış kadın" olmakla baş edebilmenin yolunun, "kolektif kadın mücadelesi"nden geçtiğini biliyoruz.

- OHAL'in yarattığı bu hukuksuzluk ve adaletsizlik ortamından kurtuluş için örgütlü bir dayanışma ve direniş halinin şartlar değişinceye kadar kararlılıkla sürdürülmesi gerektiği inancıyla;

Eşitlikçi, tüm kararlarda tüm kadınların söz hakkı olduğu bir ortamdan doğan güç ve moralle hep beraber haykırıyoruz:

***OHAL de ve HERHAL de
DAYANIŞMA ve DİRENİŞ!***

***"YILMAYACAĞIZ, SUSMAYACAĞIZ,
BİRLİKTE MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ!"***

"KADINLAR ÖRGÜTLÜ, TMMOB DAHA GÜÇLÜ!"